

ASZÁNTUL

Politikai
napilap

ELFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetésben élve.
Hónapok száma 16 k.
Hónapok száma 4 k.
Hónapok száma 24 k.
Hónapok száma 8 k.
Hónapok száma 24 k.
Hónapok száma 8 k.
Hónapok száma 24 k.
Hónapok száma 8 k.
Egyes szám ára fillér.

Megjelenik minden nap, kivétel a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 14.
A szerkesztőség kizárólag a
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Egyes számok és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

III. évfolyam 212. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1917 szeptember 16.

Polgárháború Oroszországban.

A monarchikus államforma bukásával eltűnt Oroszországban az a szükséges tekintély, az a legfelső hatalom, mely a háboruban egyedül képes a polgári és a katonai erők közt az egyensúlyt fenntartani. Ilyen kiegyenlítő, egyensúlyozó hatalom nélkül a katonai és polgári erők közt válságos időkben az összeütközés csaknem mindig kikerülhetlen.

A francia forradalom idején így ütközött össze Bonaparte Napoleon a direktóriummal; a tábornok, a katonák lett győztes és megmentette, aztán rettenetű bukásba vitte nemzetét. Nálunk a szabadságharcban csak lappangott, ki nem tört, de azért köztudomású a Kossuth és Görgei közötti versengés; bizony volt része ennek is a nemzeti ügy elbukásában. Most Oroszországban viaskodnak egymással a hatalomért Kerenszki, az ügyvéd és Kornilov, a tábornok.

Ez a viaskodás valóságos polgárháborúvá nőtt meg Oroszországban.

Görgei és Kossuth ellentéte nem osztotta ellenséges táborokra a magyar nemzetet. Napoleon a maga problémáját egy nap alatt, a brumaire 18-iki híres államcsinnyel megoldotta. Oroszországban azonban a polgárság és katonaság, az egész nemzet két pártba szakadt s hadseregek törnek egymásra Kerenszki és Kornilov nevének zászlaja alatt.

Ez már nyílt polgárháború Oroszország most már négy felé

küzd: a nyugati, a kaukázusi, a Kerenszki- és a Kornilov fronton.

A Kerenszki-Kornilov páros viaskodás eredménye ma még bizonytalan, s mint minden Oroszországból most jövő hír, erősen ködös. Azt sem tudjuk, az első mérkőzésnél melyik győzött. Csak egy bizonyos most Oroszországban: a teljes bizonytalanság.

Az orosz népet sajnálni lehet a válságos helyzetben; az azonban kétségtelen, hogy a Kerenszki-Kornilov-viszály ránk és a béke ügyére nézve kedvező tünet.

Mióta a pápa békejavaslatát Wilson olyan pökhendi módon utasította vissza, azóta ismét az a közmegegyezés, hogy a kölcsönös megértésen alapuló béke csak ábránd, hogy a békét csak győzelem alapján lehet kikényszeríteni. Győzünk pedig csak akkor lehet, ha teljes erőnket vagy nyugaton, vagy keleten használjuk fel ellenségeink ellen. Ezt eddig nem tehetjük. Vissza kell térni az első német haditervhez, mely előbb egyik, aztán a másik fronton kívánta a döntést kieroszakolni. 1914-ben a nyugati, a francia front látszólag alkalmasnak az első döntésre. Az oroszoknak békében lopva befejezett teljes felvonulása és a marnai csata az 1914-iki tervet keresztülhuzta s azóta kétfelé egyenlő erővel kell verekednünk. Most az orosz fronton nyújt kilátást végső döntésre az az orosz katonai erő lezülése.

Bizonytal észrevette mindenki, hogy a kaukázusi orosz török arcvonalon hónapok, csaknem egy év

óta nem történik semmi. Ott az oroszok egy lépéssel sem tudnak előbbre jutni, pedig aránylag nem nagy török erőkkel állanak szemben. Ahol teljes erejüket összpontosították: velünk és a németekkel szemben Galiciában és Rigánál egyaránt döntő vereséget szenvedtek. Bent, a nagy birodalomban megmozdultak a nemzetiségek, az ukránok, a finnok; most ráadásul maguk az oroszok is két pártba, két harcos táborra szakadva, egymás ellen fegyverben állanak. A szélső keleten pedig, Oroszország hátában, Vladivosztoknál megjelent a sárga rém: a szövetséges Japán hadihajóit küldi az orosz kikötőbe ismeretlen — utasítással, ismeretlen szándékkal. A bomlás, a válság megérett.

Az igaz oroszoknak kétségbe kellene esnie a nemrég félelmes birodalomnak ilyen lesüllyedésén, elgyengülésén; az igaz ember azonban meglepődéssel és örömmel láthatja a világbéke örökös veszedelmének, az orosz kolosszusnak széthullását. Ha az orosz katonai nyers erő megtörik és mi azzal a hatalommal, amellyel ezt a gőzhengert negyedik éve visszaverjük, nyugati ellenségeink ellen fordulhatunk: akkor fölényünk katonai téren többé el nem vitatható. A béke, a tisztességes béke pedig csak a mi győzelmünk, kétségbe nem vonható győzelmünk nyomán következhetik be.

Igy pusztul talán bele a Kerenszki-Kornilov párbajba az orosz világuralom, de megszületik a romokon a világbéke.

Ennyit pedig az orosz birodalom széthullása megér.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek. Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

A 12 éves Jézus.

Részlet az „Üdv hajnala“ című ciklusból.

Irta: Bihari Ákos.

(A jeruzsálemi templom belseje. — Középen négyzet alakú dobogó. — Ettől jobbra balra székek. — A földön irattérekesek és vaskos könyvek hevernek. — Hátul, középen lépcsős bejárás. — A függöny felmenetele előtt élénk zsvaj. — A vitakozók két részre oszlanak. A nagyobb csoport balra **Hillel** körül, a kisebb, jobbra, **Sámmai** körül tömörül. — Teljes nappali fény.)

I. jelenet.

Hillel Sámmai, Aser, Jigdál, Baruch, Eleázár, Melkisz, papok és irántudók.

Sámmai: Szó sincs róla — a Messiás még nem érkezett meg.

Hillel: De nem, ha mondod. Az irás nem hamudik; hol vannak a jelek, melyek az ő megérkezését hirdetik? És is, ti is, — mindnyájan látnok, de jelek nincsenek, tehát a Messiás sincs még itt.

Jigdál: Sámmainak igaza van. Ha a Messiás megérkezik, megnyitnak a mennyország kapui — keltt harsog az ég károítja, cherubok és szeráfok rajzanak oszlan. Ekkor doboz szelgássa, arany kürtök harsogása hangzik, — hárt peng és ota a zeng — harszóna és hallelujától ég és föld megremeg. Sorfalat állnak az ujjongó angyalok és a Messiás — követték elhalelva — fényben és ragyogásban, dicsőségben és hatalomban Jeruzsálem szent földjére száll.

Aser: Ugy van, ugy! Felmelt a kerék, megvált a szent és a pogányok el kitakarodnak Zaidórságból. Isten választotta népe

ur lesz széles a földön. Irgyaint (sz) mlak: a világot.

Baruch: Nem, jó Hillel, valóban tévedsz, a Messiás nincs itt. Szorongó szívvel, sajnás lelkkel várjuk, de eddig még nem érkezett meg.

Hillel: És pedig azt állítom, hogy igenis megérkezett. Te magad mondtad, hogy az irás nem hamudik. Dániel próféta hirdette, hogy hatvenézer fordulat hét esztendő és a Messiás megérkezik. Az az idő betelt és a Messiás megjött. Itt kell lennie! Az irás nem hamudik.

Eleázár: Sámmait sem lehet bizonyosan tudni. Húzen a próféták azt is hirdették róla, hogy szegény lesz és magvetett, kinek itálába mérget kevernek, gulyolci és szidal mazni fogják a végül ledők, mint egy jár hor áldosati hártáyt és ő szegény nem fogja a szíjt passzara nyitni.

Sámmai: Képtelenség!

Jigdál: Ha így beszélés, nem érted az irást.

Aser: És te irántudónak tartod magad?

Melkisz: Ej mit! A próféták bosszúje tnyleg zavaros, nem lehet megérteni. Egyszer így, másszor úgy beszélnek. A szent könyvekben ellenmondás van.

Jigdál: Elhallgass, ha mondod.

Sámmai: A Messiás nincs itt!

Hillel: Az irás világos és nem tőr ellenmondást. A Messiás igenis megérkezett!

A nagyobb csoport: De nem!

A kisebb csoport: De igen!

2. jel.

Jézus. Voltak.

Jézus: (nar előbb megjelenet, lassan

bejön a lépcsőre) Aggok és bölcsek! Papok és irántudók! Legyetek türelmesek!

Hillel: Mily szép a gyermek!

Eleázár: „Féher, mint a lilium, piros, mint a róza, tiszta közül is kiválik“.

Melkisz: Fény és illet áradt be vele.

Sámmai: Mít kivánsz gyermek?

Jézus: „Mily szépek a te hajléaid igazság Istene, kíváncsok a szed az én lelkem az Ur tornácai után.“ Szeretek a templomban lenni és örvendezik a szívem, ha az oszlopok közt lehetek. A Messiásról volt szó ugyebár? De miért volt a kezed vite?

Melkisz: Mert az irásokban nagy az ellenmondás az Ur eljöveteleiről.

Jézus: Itan lelke pihog az irás néma szavaiban. Igazság annak minden betűje. Hogyan is szól Izsaiás jövődőlés a Messiásról?

Sámmai (a földről egy könyvet felvesz és lapozgat benne): Izsaiás?

Jézus: Igen. A harmincadik fejezet, hasonlítedik versében.

Sámmai (rápillant Jézusra, azután olvas): „Ima az Ur neve megszentelt, és ég az ő harszóna és nében olvisszani.“

Jézus: És tovább a 33 dik fejezet 22 ik versében?

Sámmai (ismét Jézusra pillant és azután olvas): „Az Ur a mi bírák, a mi királyok, ő szabadt meg mofek.“

Melkisz: De ugyancsak Izsaiás jósolja a Messiásról, hogy „az Ur ő rá tette ruhájuk gonoszságát, nincs neki szide, sem ékessége, ő a fájdalomak férő, ki hosszszokott a nyomorúsághoz, azért nem is becsülték őt.“

Jigdál: De akkor a szoláros király miért enekelte róla, hogy tűz jár előtte és kőroskórti megemészt az ő ellenességét és a népek felni fogják nevét és a föld minden királyai az ő dicsőségét?

Hillel: De ugyancsak a koronás dalok enekelte róla „én pedig féreg vagyok és nem ember; emberek gyulátsata és a nép megvetette. Mindnyájan, akik látnak engem, félrevonják ajkukat, kigunyolnak engem és fejüket hajlogatják!“

Eleázár: Nem lehet ezt megérteni.

Jigdál: A próféták önmagukat cáfolják.

KÉT FEKETE KENDŐ *)

Két fekete kendő, két gyászos anyóka
Sűrűn összebörül kora tavasz óta.
Együtt sirdogálnak, együtt tóprongenek:
Vajjon tisztes sirban fekszik a két gyerek?
Igaz, ez áll bent a frontról jött irásba —
Mégis el kék menni Corohóviába,
Ráberulni arra a két fakeresztre . . .
Csak Gyulaváritól ne volna oly messze!

Két fekete kendő összebőlint végre,
S együtt ballag el a tulsó faluvégre,
Tulsó faluvégre van a községháza . . .
Jegyző uram! — s a hang elfullad irásba . . .
Beszket egymás mellett két fekete kendő
De a jegyző szava esititő, serkendő;
Szemek megtörődnek, s elmondódik sorra,
Mi hozta el őket tanácskerő szóra.

Két fekete kendő bizó reménységgel
A községházáról hazafelé lépdel,
Eltelik egy hónap, eltelik két hónap —

*) A Négyes Honvédek Tábora Ujságjából.

Két fekete kendő nagy utra kél holnap!
Együtt minden irás, bilét is megváltva,
Egy kis utraváló készítés csak hátra,
Még csak egy éjszaka alvás, álom nélkül —
S robognak kifelé szép békés megyéből.

Két fekete kendő csak bolongat egyre.
Nem kíváncsi széles rózára, zöld hegyre,
Gondolatuk gyorsabb gőzs kerekénél:
Ott jár már, ott röpköd fiuk keresztjénél! . . .
Jószívű utasok kérdik, hová mennek?
Elmondják szomorú sorsát a gyerekeknek.
Hej, mindenki gyászol ki fiát, ki apját!
Könnyezve beszélük, könnyezve hallgatják.

Aztán — mind ritkább lesz a vigasztaló,
Panaszt meghallgató áldott jó magyar szó;
Idegen beszédek sűrűn szerepelnek,
Mán sok furesa népje van a jó Istennek!
Két fekete kendő magára hagyottan
Szótlanul megvonul az egyik sarokban.
Új kalauz jön és a jegyet irást kéri.
Két magyar anyóka alig hogy megérti . . .

Két fekete kendő csak azt veszi észre:

Elfogyott a gőzs civil utas népe,
Feltódul helyettük rengetek katona.
Hej, ha valamelyik a gyerekről tudna!
Meg is szólítgatják kit magyarnak néznek:
Mondják édes lelkem, jó magyar vitézek
Nagyváradról valók? vagy talán Csabáról?
Tudnak-e valamit Gorohóviáról?

Akad oszt egy kettő, százegyes vagy négyes,
Aki odafigyel az említett névhez,
S a gyászos anyókák mellé telepedve,
Ami tudnivaló, elmeséli rendre.
Két fekete kendő szomorun bólingat:
„Hej, hogy nem ismerte Jósáknkat, Palinkat!“
S csudálkozva hallják: „Néném, nem ismerhet
Mindenkint az ember! Szörnyű nagy egy ezred!“

Két fekete kendőt magyar kocsi várja
S röpi gyomverte kietlen határba . . .
Vidám, zajos tábor, szives magyar szavak.
— Csak az ő gyermekük idegen föld alatt! —
Kinálgatják őket, de most nem kell semmi,
Csak azt a két fejtőt, két sirt megkeresni!
Panaszos jajsztól hangos a temető:
Két sir fölött zokog két fekete kendő.

Mona Lisa fényképészeti műterem

Nagy Sándor-utca 4. szám.

A legszebb fényképek!

Rendes és pontos munka!

Felvételek minden nap reggel 8 órától este fél 8-ig rossz idő esetén is. Vasár- és ünnepnap szintén egész nap.

Baruch: Egyik szavuk ellene mond a más'nak.

Jézus: (Csengő szóval.) Ne kussáljátok össze a gondolatokat. Lásditek tisztán. Az irackban egy és ugyanazon lélek itának az az Egyetlen igyrek Két eljöveteleiről van szó. Először jön, mint a világ Megváltója, másodszor pedig eljér, mint a világ bírójá. Először jön, hogy megára vegye a világ bűnét, hogy megengessze a Mennyei Atyát; — szegényen és alázatosan jön. A szavak mekkodja, a lelek királya lesz, ki megváltja a világot, őszentori a bűnök bűnösit és megsejdi dit benneket. Amikor pedig majd másodszer fog jönni, az a nap, a világteljes napja lesz. Fehők magassáiban trónok és kirói székek él jón és gonoszok felett. Jónak és künök. Az igazak az örök dicsőségnek hisznek részesül, a gonoszokat pedig az örök kárl ozaiba dntül.

Sammai: Eámulok.

Jigdal: Ki es a gyermek.

Aser: Igy már érem az írást.

Elozár: Világot! Igy már nincs ellenmondás a profeták között.

Hillel: Remegve szakad fel szívemből a szó: tehát a Messias megérkezett?

Jézus: Ósáfátok Játob, — halálos írást megmondott: „amint a Messias megérkezett, az remé várták a királyi pálos Judáitól.“ De ics — magatok lajatos — íggen királyok usalkodnak Za dóországon. Jussák királyi jogára őszentorül. Az írás rem huzdik, a Messias megérkezett.

Mind: Hol, mire van ő?

Jézus: Egy gyermek született klesiny Bethlehamban, — jöveteleit fényes csillag hirdette; — együgyű pásztorok és nyaklet rajongó fejedelmek izadták őt és Herodes vires dühbe nem tudta őt epussítani... Ha majd ez a gyermek felő, ha majd e mai nappal felő, — mindenek meg fogják látni őt, az Egyszülötét, Istennek fiát! Addis pedig...

Maria (kivül): Hol van, hol van ő, az én fiam, az én Egyetlenem?

III. jelenet.

Maria, József, Voltak.

József (belső): Oh édes Jézusom!

Két fekete kendő hogy magát kisirta,
Hazai virágot tesz a két uj sirra.
S egy kicsi göröngyöt rejt a keszkenőbe;
»Idegen főd« — de a fijunk szemfedője!
Épen indulnának vissza fájó szívvel,
Mikor közelükben gyász muzsika sir fel,
Sisakos katonák uj halottat hoznak...
»Jaj de szép parádé! Temetni így szoknak...«

„Hősi halottaknak ez nálunk így dukál!“
— Két fekete kendő csak áll a kapunál;
Remegő ajkukról még egy kérdés rebben:
»Ó náluk is így volt? ... — „Igy vagy tán [még szebben?“
— S a magyar anyák bus meggyötört szívébe
Költözik valami szent büszkeség féle.
Isten végzésében megnyugodva, újra
Készülnek a hosszú hazavivő utra...

Az ég óvjon, védjen két fekete kendő!
Ti magyar szívetek: a magyar Jövendő!
Wolhinia, 1917 augusztus 2.

Jámbor Lajos,

Elveszítettünk Téged, csak hogy végre, végre megismerjünk!

Maria: „Fiam, miért eselishedtel így ve-lünk. Ime atyád és én bántódva keresünk Téged!“

Jézus (két kezét jobbról balról szűlei fe-jére teszi.)

Hillel: Mily kedves csoport!

Elozár: Hadd örvezzessenek egy-másnak!

Aser: Hagyjuk őket egyedül!

Melkisz (simerőben): Valóban páralan gyermek!

Baruch: Sugársó szelleme beragyogja templonunkat!

Jigdal: Csodás! Hibetetlen! Rend-kívüli!

(Mind el jobbra.)

4. jel.

Jézus, Maria, József.

Jézus: (szeliden) „Mi dolog az, hogy engem kerestek? Nem tudjátok-e, hogy amik az én Atyáméi, azokban kell lennem?“

József: A te hü és alázatos szolgád nem érli az ígétet!

Maria: Én az ígétet szívembe zárom.

József: Shva jártuk be Jeruzsálem ut-sát: Jézusom hol vagy? Kerestük a roko-rékli bemezőkéré, idegerekéré: Jézusom, hol vagy? Sebolsam találtunk.

Jézus: Ne keressetek engem a rokonok és idegenek soka dalmában: ott nem vagyok. Ne keressetek engem a világ vásári szivájá-jában: ott nem vagyok. A templomban ker-ressetek engem és ha alázattal, tőrelimmal és léngedező buzgalommal keressék, ott a templomban mindég meg fogtok találni.

József: Menjünk vissza erendes kis fa-lunkta, visszas Násárahba. Ot fogsz Te „növekedni bölcsességekben, időben és ked-veggelben Istenéi és emberekéi.“ Mi pe-dig téged gondól és alázatos szeretettel ör-kecünk, hogy aha többé el ne vesszöl-hessünk.

Jézus: Menjünk Násárahba. Való igaz, hogy Isten meg szűli kiréi is többre kell ke-cerülnök, mert ő elötött miedeneket, — de vis ont ő parancsot, hogy szűsüket szűsünk és tiszteljük kell. M njünk te-lát Násárahba. Segítő társatok l szak min-denben. Imádkozni és dolgozni fo. uné. És életem minden órájban engedelmes leszek nekéi!

Maria, József: Menjünk. (A gyermeket kértén fogva, elzennék. Felülről dics-fény hull rájuk.)

(Függöny.)

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmofestő, ragytisztító és gőzmosógyműködésében Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Falvételű fizet 14—69.

* 140-es csokorka, csokoládé árú, likörök, konyak, tököly, szilvium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kgr. üvegekben) megyben és kiesnyten kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

Az eggházjog új kodexe.

Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., me-gyéspüspök legutóbb kiadott püspözi kör-leveleiben közli a pápai bullát, melyben XV. Benedek pápa törvényerejűnek deklarálja az eggházjog új kodexét.

A pápai bulla gondolatmenete a követ-kező:

A pápa hivatkozik az isteni hatalomra, melyet az egyház Krisztusától kapott arra, hogy igazságon és tisztson minden népeket, amiből következik az egyház törvényhozói hatalma. Ez a törvényhozói tevékenység nem csak a barkár népek nemzeti törvényeit kö-rölte el a javított meg szokásait, hanem magát a római jogot, a régi bölcsesség eme kiváló emlékeit is mérsekelte és tökélete-sítette.

Az életviszonyok megváltoztatásával azonban ez az ősi kánoni jog nem volt ké-pes feladatát minden tekintetben betölteni — amint ezt már X. Pius pápa megállapította. A századok folyamán nagyon sok törvény hozott, amelyek közül sok elavult vagy nehezen végrehajtható. Hosszárult az, hogy a kánoni törvények nincsenek összefüggve rendezve gyűjteménybe s így egynémelyi-ket a legjártosabbak sem ismerték. Azért rendelte el X. Pius az egyházi törvények össze gyűjtését, kibgyva a gyűjteményből a hatályukat veszített törvényeket. X. Pius fel-hívta az egyház összes érsekeit, hogy püs-työkeik véleményét is kérjék ki ebben a nagy-fontosságú kérdésben.

Ezután egy bizottságot hívott össze X. Pius a világ leg tudósabb egyházi jogtudó-saitól, akik Gasparri bíboros vezetésével előkészítették az anyagot, melyet aztán egy öt liben olból álló bizottság vizsgál felül. Az így elkészült kodexet azután X. Pius elküldte az összes pü-pökökhez, hogy kö-zeljék arra vonatkozó észrevételeiket. Köz-ben X. Pius meghalt s XV. Benedek je-tott a feladat, hogy be lekeressett észrevéte-lek fe h szűsítésével megállapítsa a végleges szöveget. Így jött létre a kánonjog új ko-dexe, melynek elkészítését már a vatikáni sinat kívánatosnak jelente.

A pápa ezután ünnepélyes szavakkal kihirdeti ezt a parancsát, hogy az a kodex, ugy ahogy meg van szerkesztve, az egész egyház részére törvényerejű legyen örökre. A pápa elrendeli, hogy az új törvénykönyv kötelező ereje 1918. május 19 én kezdődjék, a jövő év júniusáig. Az ezzel ellenkező szöveget és rendelkezést hatálytalanak nyil-vánítja.

Legújabb füzöket legolcsóbban Keszenbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) Leibchenek főlárban. Telefonszám 827.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
ékszer és aranyáru készítő műterme
f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Az oroszországi chaosz.

Kerenszki és Kornilov mérkőzése.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól) Amsterdamból jelentik: Kornilov a főhadiszálláson várja Alekszejevet.

Kornilov és Lukovszki kijelentették, hogy készek az ideiglenes kormány rendelkezésére bocsátani szolgálataikat, ha kormány lemond arról, hogy becsületükben megáldadják őket. Kerenszki a vétkes tábornokok feltételre megadását követeli. Gucsikovot szabadon bocsájtották, Szavinkovot, a hadügyminiszterium vezetőjét felmentették állásától.

Ukrajnában a katonaság biztatására értesítették Kerenszkit, hogy valamennyi ukrán felajánlja szolgálatait a Kornilov elleni harcban.

A munkáskatonák tanács és a szociálista miniszterek azt követelik, hogy Kornilovval és híveivel szemben kíméletlenül járjon el a kormány.

A miniszterek a kedzspártiak kivételével továbbra is ellátják hivatalukat.

Budapest, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: A 40. hadoszt parancsnokát, Oranovskijt és Szefov tábornokot, 5 más magasrangú tisztet letartóztatták. Oranovskij vonakodott Kerenszki parancsát teljesíteni, hogy Kornilov ellen vonuljon. Miközben a letartóztatottakat a fővárosra vitték, a katonák közrefogva a tiszteket a vízbe dobálták őket és rájuk löktek. Mind a husza meghaltak.

Budapest, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Készen állnak a közönség főnökei Rosztov környékén letartóztatni.

Budapest, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A főhadiszállásról Pétervárra szállított 14 tiszttel elhatározták, hogy a kormányt és a munkástanácsot megtámadják, Kerenszki megölését is tervezték. A 14 tiszttel letartóztatták.

Hírek Kornilov kudarcáról.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Londonból táviratozzák: A Corriere della Sera jelenti: Hír szerint Kornilov helyzete rosszabbolt. Miközben csapatai Pétervár felé közeledtek, egyes csapatrészek önkéntesüléssel megsemmisültek. A kormány csapatai Pskol megtámadták. Kronstadtól sok matróz érkezett Pétervárra. A munkástanács megbízottjai Kornilovot megadásra szólították fel.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Lwowból jelentik: Kornilov Pétervár ellen nyomuló csapatai, amikor a munkástanács kiküldötte eléjük mentek, beszüntették előnyomulásukat, mire a csapatokat bekerítették.

Az új orosz kormányok.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratozzák: A Vossische Zeitung jelenti Stockholmból: Moszkvában 72 dumitaggal Roscsiankóval az élén új kormányt alakított.

Budapest szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) A Radio ügynökség jelenti Pétervárról: Péterváron 8 tagú új kormány alakult.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Lwow herceget 80 közelálló politikussal együtt letartóztatták. Gucsikov volt hadügyminisztert szabadon bocsájtották. Remélik, hogy koalíciós kormány fog alakulni.

Kornilovot és Bruszilovot bekerítették.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból táviratozzák: A Morning Post jelenti Pétervárról:

Kornilov tábornokot vezérkarával együtt Gausinában a kormány csapatai ostromolják. A gausinai helyőrség szintén vezérkarával együtt Kornilovhoz csatlakozott és a gyanútlan tábornokot a várba főlhva törbecselték, ahol a kormány csapatai körülkerítették.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) A Petit Journal jelenti Pétervárról: Bruszilov tábornokot a kormány csapatai körülzárták.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Hír szerint Kornilov mozgalmának elhárítása tovább folyik. Kerenszki és Alekszejev fogadták az u. n. «Vad» hadosztály küldöttségét. A hadosztály parancsnoka határozatot nyújtott át, amelyben a «Vad» ezred, amely tulajdonképpen Kornilov hadseregének a magját alkotta, hűséget fogad az ideiglenes kormánynak.

A román püspöki kar meg- egyezése Apponyival. Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délelőtti folyamán Mangra Vazul metropolita, Pap János aradi és Christer Miron karánsebesi püspökök átadták Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek a metropolita szentzók feliratát. A feliratban kijelentik, hogy semmi ellenvetést nem tesznek, hogy ha a kormány a legmesszebbmenő ellenőrzést gyakorol a román iskolák felett, azonban minden tulmenő intézkedés ellen, amely autonómiájukat érinti, állást foglalnak. Apponyi azután hosszasan tanácskozott velük, amelynek eredménye az, hogy a közoktatásügyi miniszter és a püspökök között az iskolák kérdésében teljes a harmónia. A bazárt iskolákat október 11-én újra megnyitják.

Flandriában élénkül a harc.

Berlin, szeptember 15. a nagyfőhadiszállásról jelentik:

Égőpontok harca.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A flandriai harcvonal egyes szakaszain ez a táborok harcra tevékenysége egyre fokozódott. Szeptember 14-én délelőtti harcok perzsgőzése után St. Julienneál az angolok részleges támadást intéztek ellenségük, amelyet ellentámadással megállításítottunk. Angol foglyok maradtak a kezükön.

A német trónörökös hadserege. A Mont diveren, Recondé egy hadsereg rohamos támadásával egy felderítés alkalmával a francia északkeleti foglyokat szállítottak be. A Somme di Soual uton a franciák kétszer támadásuk nélkül előnyomulást állásnak ellen. A behatolt ellenséget késztették ellentámadásra rögtön visszaverték. Hadifoglyokat ejtettünk.

A Meas keleti partján rövid táborok ellenében után egy harcban bevált hadsereg csatlós részrel rohammal elfoglalták a Somme ardtól keletre fekvő magaslatot. Az ellenség erős ellenállást fejtett ki, amelyet közelharokban megtörtünk. Több mint 300 franciát elfogtunk. Az ellenség új harcban való ellentámadásait fokozta véres veszteségeit.

Bülow hadserege légi harcban 20 ik ellenfelét lőtte le.

Kétféle harcok.

Csekély harcok tevékenység mellett a helyzet változatlan.

Macedóniai front.

Nincs újsg.

Ludendorff, első főhadiszállásról.

Az antant újabb flandriai támadásra készül.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Lokalanzeiger jelenti:

Újabb flandriai csata előjelei mutatkoznak. Az északi fronton előkészületek vannak folyamatban.

Weisz Vilmos vádja Lebovits Rudolf ellen.

Májusban egy délután Ausländer Lipót asztó, a szabóhiszperosok és munkások szövetségének igazgatóságai tagja fekete kávéja mellett ült a Fekete Sas kávéházban, amikor Weisz Vilmos asztó, hasonlóképp igazgatósági tag helyett s megállva Ausländer asztala előtt, így szólt:

— Szégyelle magad, igazgatósági tag a szövetségben, baj van, feljelentették a szövetséget s meg kell jönni fel. Az a Lebovits Rudolf... (és itt egész sorát használta a legnyilvánosabb kifejezéseknél), nem nyugodom addig, míg becsületét le nem jratom a fel nem jelent vagy nem provokál. Minden kávéházban elmondom ezt.

Ausländer erre vállat vont s elmondta a dolgot Lebovits Rudolf törvényhatósági bizottsági tagnak, asztó nagyiparosnak, aki rágelmezése miatt feljelentette Weisz Vilmost a városi királyi járásbírósnál.

A vád és a tanúk.

Weisz Vilmos vádlott, 32 éves szabó, belemerte, hogy az inkriminált kifejezéseket használta. Büdönnek nem tartja magát. Lebovits Rudolf az ö szövetségeseitől elhárított s ezért feljelentették, ezt bizonyítani tudja. Kincstári ügyeket is elbíráskozott. A királyi ügyészségnél ellene eljárás van folyamatban.

Ausländer Lipót tanu elmondta, hogy a Szabó Weisz Vilmos hangosan mordította neki, úgy, hogy a terrazon is meghallották: Lebovits a szabószövetséget kárára alkosszotta s feljelentették. Nem tudja, miért mondta ezt neki Weiss.

Harrach Mór ékesbeszéd a terrazon hallotta, hogy Weiss így szólt: Lebovits alkosszót, csalló, gazember, nem nyugodom, míg fel nem jratom vagy nem provokál s becsületét le nem jratom. Ezt minden kávéházban elmondom.

A bíróság megállapította, hogy Lebovits Rudolf, Sz. Kocsis János s Dersbanti György ellen büntelen kezdés miatt eljárás indult a királyi ügyészségnél, de a sérített katonai kincstár megánszítványát nem terjesztette elő.

Vádlott: Nem az a feljelentés az, amelyre elostem, hanem egy újabb feljelentés, amelyet ezen határozat után tettek.

Ítélet.

A bíróság a valóság bizonyítóját nem kereste el, mert úgy találta, hogy a végrehajtás célja csupán sértés volt, az eljárást Lebovits és társai ellen megszüntették, az új feljelentés Lebovitsok ellen nem vehető figyelembe. Ez alapján Weisz Vilmost végrehajtás miatt 200 korona fő és 100 korona mellékbüntetésre s az ítéletnek a lapokban való közzétételére ítélte.

Az ítélet ellen Lebovits Rudolf s Weisz Vilmos fellebbeztek. A királyi törvényszék fellebbezési tanácsa tegnap tárgyalta ezt a büntést. A vádat Stern László dr képviselő. Védő volt Sonnenvirih Lajos dr az ügyészséget Medvigy István ügyész képviselte, s ügyvédjei Markovits Sándor dr vezette.

A tárgyalás: a vád.

Poyvár Sándor bíró, előző ismertette az iratokat, tanuallomásokat.

Stern László dr főmegvédő képviselője: Lebovits egyszer már feljelentette Weisz Vilmost hasonló sértésért, akkor Weisz becsületot kért s megígérte, hogy hírlapilag is közzétessék ezt Ennek dacára újból ismételté sértését, tehát a 92 §. nem alkalmazható vele szemben, nem érdemel kíméletet. Nem közzétette a jogait. Ez csak kávéházi fecsegés beszéde. (A miniszterum bevizsgálja az ügyet s megszüntető határozatot hozott az ügyesség. Lebovitsnak nincs oka attól tartani, hogy vádlott állításait bebizonyítsa. Saigorn ítéletet kér.

A védelem.

Sonnenvirih Lajos dr védő: Az ügyesség hátrányát nem így érti, az a feljelentést a szövetséget tagjai visszavonták. A tagok egy másik feljelentés tettek, itt tények vannak: sikeres, csalló s ez most is nyomon követhető. Ezen a tette megnyilatkozta vádlott. Lebovits megemelt engedélyt inkorral módon kérésre a pózt, kikérszót. A valódiág bizonyítás tehát nem meglehető, a sértés elhat a 18. § alapján nem ok a bizonyítás meg nem engedésére. Jogos megvárások és a közzététel védelme s hogyan került a szövetségetben a segélyemerek pénzt a széd kalhatta Ausländer is, mint igazgatósági tagot. Kis emberek öszelöltek a szövetséget elhárították, Lebovits 5000 koronát kapott. Nem jrt el korrekció módon, a saját nevében szállított a katonai kincstárnak a szövetséget helyett. Vádlott a kismemberek érdekében jogoson beszélt a kifejezéseket. A novella 1. § szék alkalmazását séri.

Poyvár bíró: az újabb feljelentés ügyessége?

Védő: A tennet már megidéztek a rendőrséghoz s Lebovits sem tagadja, hogy ellene feljelentés van.

Weisz Vilmos,

vádlott: Miért használta a kávéházban a sértéseket? A miniszteri kiküldött is mondta Lebovitsnak ezeket. Ötven koronát aravarturk meg neki 3 hónapra s a miniszteri kiküldött, aki az új feljelentésemre jött le, (kemutja a feljelentést), azt mondta: ezt az ügyet lelküheretesebben, szorgalmasabban kellett volna elbíráni, Lebovits ur. Mi segély emberek megállapítottuk a szövetséget, az ipar s kereskedelmi kamara garandát vállalt öntök több ezer koronára, én szaladgáltam, dolgoztam éjjel nappal s segély emberek érdekében s levélben jelenttem a miniszternek, mi megy végbe nálunk (felmutatja a levelet.) Mi volt a célom? A kereskedelmi miniszter által megidézott vizsgálat ma is folyik, de itt írásban kell jelenteni mindent nekünk, pedig nincs ügyvédi pénzték, segélynek vagyunk,

ezért a bíróság és a nyilvánosság elő

bizárcsatorák, céljukat elértük, most már szék elbírálnak. En 2-3 esetben feljelentettem Lebovitsot, az ipari felügyelő azt mondta: ha népszámlálás per van folyamatban, nem vonatkozik bele. Lebovits 5000 koronát fizetett kerolt 30-40000 darab széd-

Hittőlunk s mégis deficit volt. Miért? A katonai felmentések voltak az indító okai, hogy nem készült el idejében semmi, mert ha katonai munkát kapunk, régy heti határ-időre, három hónap is eltelt, míg elkészültek a munkák, 3 hónap helyett pedig másfél év alatt, mert

a katonai felmentés

kibuzása volt a főcél, nem a munka, azt hivatás, ameddig lehetett. Hát nem kösérdekből szólunk fel? Harrach tanu ezt kérdezte, mi az a kösérdek? Az, hogy itt gyorsabban végére járnak az igazságnak, mint a közigazgatásnál.

— De miért a kávéházban?

— Ott találtam Ausländer s felvilágosítottam az erkölcsi, anyagi és büntetőjogi felvilágosítás felől, amelyet vállaltam. Lebovits Rudolfal személyesen jó viszonyban voltam, elvi okok késztettek a fellépésre, s szegény asszonyok, hadbavonultak feleségeinek ügye.

Elnök: Mondja meg, Lebovits Rudolf, hogy van-e újabb feljelentés Ön ellen?

Lebovits Rudolf: Van. A miniszter bevizsgálta már a en a beszűntető végzési bemutatam az ügyességhez, oda nem is kell elmernem, nem vagyok beldéve. A feljelentést Erbstein László, Berkovits Emánuel s Haller János írta alá.

Poyvár bíró: Milyen bizonyítékai vannak a vádlottnak, mert így nem tudnak határozni.

Weisz Vilmos: Mi egyességre léptünk Lebovits Rudolfal, de a szövetséget igazgatósága nem adott felhatalmazást a feljelentés visszavonására s az most is folyamatban van.

Lebovits: Igaz.

Elnök: Tanák a valódiágra vonatkozó bizonyításokat precizíroani.

Sonnenvirih Lajos dr védő: A szövetséget kispárosok és munkások 1915 júliusában alapították, Lebovits igazgatósági elnök lett 5000 koronás fizetéssel.

1. Lebovits Rudolf a szövetséget nevében s a szövetséget pecsétjével a kereskedelmi miniszteről munkálatokat kért s kapott 3000 zubbony s 8000 nadrág készítésére megbízást a szövetséget részére, s ezt maga készítette el s nem adott ki semmit a szövetséget tagjainak, ő vette fel az eszedéket öszeggeket is jostalanul, kért okozva a szövetséget tagjainak. Tanuk Czegléd János iparügyi elnök, Sarkadi Lajos dr iparkamara titkár s a kamarának erre vonatkozó iratát.

2. Lebovits Rudolf a Berguggetalis vezérőrnagy, Grossmann főhadnagyok ajánlatot tett a szövetséget nevében munkálatokra, Eleméry Ferenc tanácsos ajánlotta a szövetséget, de Lebovits a szövetséget részére kiadott munkálatok, mihelyt megkapta, maga végsette, s jostalanul felvette a pénzt. Tanuk az itt említettek és Zboray Gyula.

3. A szövetségeti munkálatok befejezése után maradt nagy mennyiségű és értékű cernát saját céljára felhasználta, holott az a szövetséget tulajdon volt. Tanuk: Patócs János és Kohn Simon.

4. Lebovits egy budapesti kereskedőből rendelt a szövetséget címére cernát, az megérkezett, a szövetséget kifizette, de Lebovits megtartotta felhasználta s nem fizette vissza a szövetségetnek a cerna árát. Mások kifizette Tanuk: a fentiek s a szövetséget pénztári raplója.

5. Lebovits Rudolfnak egy összeget adott a szövetséget s ő annál többet vitt

GLOBUS MŰINTÉZET TELEFON 49. Kő- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte. Nagypiac-tér. Kugler ház. előbb Bihar-nyomda részvénytársaság PAPIRNAGYKERESKEDÉS AUGUSZTUS HO 1-ÉN MEGNYILT.

fel a szövetségi püsztréből. Esért bűnvádi eljárás folyik ellene. Tanu a püsztrai napló.

Lebovits Rudolf:

Nincs eljárás ellenem. Szórol-ására valótlanság es.

Elaók: Milyen címen van ön ellen eljárás?

Lebovits Rudolf: Az hatóság, hogy a szegény emberek érdekében járt-e el a vádlott. Szépen szegények, a Nagyváradai Takarékpénztárban 10.000 koronájuk van, amit felosztásra vár s már is felvethető. Feljelen tetek a miniszternél, jött a kiküldött és semmit se talált nálam ellennem szólna.

Az igazgatóság elnöke is rendben tartja mindent. Két három nap múlva jöttek a tagok, osszjuk esét a pénzt. Haza új feljelen tés következett, új miniszteri kiküldött jött. Sikkesztés és hűtlen kezelés miatt ellennem, Sr. Kocsis János és Darabanth György el len tetek feljelen tését.

A törvényesek hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy mielőtt a valódiság bizo nyításra kérdésében döntene, beszerzi a bírálói ügyességnél Lebovits Rudolf és társai ellen folyamatban levő bűnper iratát s meg állapítja, hogy az a feljelen tés a vádbeli állításokkal azonos-e?

Szabómunkások szabóműhelye.

A következő sorok költségre kértünk föl:

A nagyváradai bérházban álló szabó munkások e hó 12 én tartott értekezletükön a munkások azon meger álláspontjának el lennyosására, hogy a sztrájkoló munkásokkal a tárgyalásukat még megkeszdeni sem akarják, elhatározták, hogy a nagyváradai szabómunkások közös műhelye címen mű helyt nyitnak és munkaerőjüket közvetlenül a közönség rendelkezésére bocsátják. A kö zös műhely már tegnap megnyitá a Szaos- vay utca 24. szám alatti építómunkások szek- egyeletében és a közönség rendelkezésére áll, ahol az összes nagyváradai cisbrendű szabómunkások garantálják, hogy a közön ség legkényesebb igényeit is kielégítik mér- sékelt árak mellett. Tájékoztásul közlik a kö- zönséggel a munkadíjak árait:

Zakkó öltöny elkészítése vagy for- dítása	70-80
Zsakat öltöny elkészítése vagy for- dítása	90-100
Felöltő elkészítése vagy fordítása	60-70
Téli kabát	80-90
Zakkó kabát elkészítése vagy for- dítása	40
Nadrág elkészítése vagy fordítása	20
Katonai vagy tiszti subbony elké- szítése vagy fordítása	38
Katonai vagy tiszti panteló nadrág elkészítése vagy fordítása	20
Katonai vagy tiszti bricsesz nadrág elkészítése vagy fordítása	30
Katonai vagy tiszti köpeny elkézi- tés vagy fordítása	50-60
Öltöny vasalása	8

Javitások, tisztítások, alakítások mérsé- kelt árak mellett készíttetnek.

A közönség szives támogatását kéri a **Nagyváradai Szabómunkások.**

* Egy harmadik polgári osztályu bis- leányom mellé keresek vilékre okleveles tanítónőt. Címem magtudható a kiadóniva- talban.

Az Adria kenyérgyár eladása.

A törvényesek az eladás mellett döntöttek.

Az Adria kenyérgyár r. t., amelynek Moskovits József dr, Moskovits Miksa és Moskovits Mária a tulajdonosai, eladásra kínálja a gyárat s tartozásait. Megbizta en- nélfogva Sós Jenő ügyvédöt, hogy a gyárat felszerelésével adja el 120.000 koronáért. Roth Sámuelné, egy hadbavonult felesége, stinnek a férje 3 éve harcoltán van, foglal- kosást keresett s a gyár megvételére hatá- rozta el magát.

Elment Perzel Adolf dr ügyvédtől s vele Moskovitsékhoz. Ott ideiglenes szerző- dést kötöttek, a cégjegyzők ezt aláírják az- sal, hogy 8 nap múlva megkötik a végleges szerződést.

Az ideiglenes szerződésben Rothné ma- gára vállalta az ingatlan terhelő 25000 korona terhet, kifizetését készpénzben 20.000 koronát s 75000 korona fizetésére szavatol- ságot vállalt.

Nyolc nap múlva ismét Perzel Adolf dral megjelent a Moskovits cég iródjában a végleges szerződés megkötése céljából. Ott Moskovits Mór igazgató fogadta őket a kö- vetkező kérdéssel:

— Tudják-e, hogy az Adria kenyér- gyár részvénytársaságának van egyéb tarto- zása is?

— Nem.
— Akkor tessék előbb kifizetni a vé- telőn kívül 80-90000 korona tartozást, akkor átadjuk a gyárat.

— Micsoda beszéd az, felelték, 120.000 koronáért megvettük a gyárat, ezselelül nem fizetünk semmit.

— Akkor nem adjuk.
A szerződés érvényességéről Rothné pert indított Faragó Sándor dr ügyvéd ál- tal. Kérte a gyárnak, felszerelésének, be- rendezésének átadását, mert most van a sztrájk, a liszt, gabona beszerzési útja s ezt ki akarják használni. A törvényesek teg- napra tudták ki a pert tárgyalását, elnök volt Stachó Károly tanácsosok, bírák: Gruzen Dező és Nagy Béla dr, jegyző: Gócsi Ká- roly dr. Az Adria melom r. t. képviselőjé- ben Barna Miklós dr ügyvéd jelent meg, Roth Sámuelné Faragó Sándor dr kép- viselte.

A keresetre az Adria kenyérgyár rész- vénytársaság ezeket választotta: Ők szava- toltak arról, hogy az ingatlan több, mint 25.000 korona nem terhel, de az ingókat terhelő 80-90000 koronát a vevő tartozik fizetni. Ők csak a betáblázott követelések- ről szavaztak, ki hitette, hogy csak ilye- nek vannak?

Faragó Sándor dr. Ők csak 25.000 ko- rona terhet vállaltak. A sötödöt az Adria minél tovább használja, annál több jog- talan kéri okoz. Kéri, hogy 24 órai telje- sítési határidőt szabjon a törvényesek 15 nap helyett s bírtekon kívül felishbezhető legyen az ítélet, erre garanciát is ad.

Sós Jenő kihallgatása után Perzel Adolf dr mondta el az esetet. Moskovits Mária a 80-90.000 korona tartozás fide- zését kívánta. A vevő azt állította, hogy volt

erről szó. Moskovits Mór: Azért hozom fel Vevő: Nem vessem tudomásul.

Faragó dr: Igaz az, hogy Moskovits Mór, mikor azt mondta, hogy adja a gyárat, ön így esőt: Ugyan Mária, miért eladná ilyent, nincs igazad.

Perzel Adolf dr: Nem emlékszem.
A bíróság felperez kérsimának helyét adott, s a szerződés érvényességét meg- állapította, köteles az Adria kenyérgyár részvénytársaság a gyárat, felszerelését s berendezését 15 nap végrehajtás terhe alatt átadni s a perköltéseket fizetni.

Kik veszik át a ter- mést Biharmegyében

Atvételi körzetek.

Biharmegyei közéletünkét ügyosz- táltyában Elaók Mária az ügyosztály vezető- jének irányítás mellett hetek óta folyik a súlyos munka, hogy összeállítsák ezeket a bizottságokat, amelyek az egyes községek- ben a terméseket átvesszik. Tegnapra végre sikerült a bizottságok megalakítása. A vár- megye részéről a bizottságban körzetiüket, illetve körjegyzőségeitnek ezek vesznek részt:

Tenkei járás: Vass Lajos Tenke, Har- mas Gábor Fenkemcsár, Kerékgyárió M. Gyantsa Birtó Lajos Kisháza, Hajdu János Alsókocs ba, Messáros József Bőifenyér, Bindisz J. Feketeó, Nemes György Tenke- görb d, Bu u Aurél Biharmegyei, Kanyel József Biharmegye, Dabos László János.

Vaskóhi járás: Gyenge Károly Vaskóh, Zigre Tivadar Kerpenvéd Székola Tivadar Biharmegye, Morha Pál Rizabánya, Blau János Biharmegye, Blau Tivadar Kény, Niga János Biharmegye, Ruzsa Vasul Dombro- vány Leng János Vaskófalva.

Nagyszentmiklósi járás: Sándor Károly Ant, Bondar Iván Arpad Bagosi Sándor Erdőgyarak, Bondar József Ilya, Nagy Imre Kot gyán, Makszák László Maderász, Samse Kelmén Mészöly, Nemes Mihály Mészöly, Nagy József Nagyszentmiklós, Szamos Iván Nagyszentmiklós, Nagy István Nagyszentmiklós, Páncs László Oláhomoroz, Ketyűs János Sarkad, Nemes Mihály Tamásfalva, Kresna Demeter Velke.

Berettyóújfalui járás: Istvánffy István Berettyóújfalui, Károly Károly Berettyóújfalui, Bartus Antal Zarka, Orosz József Furta és Vekerő, Gyarmathy József Darvas, Gyöny Ferenc Csömöt, Nagy Már- ton Vác od, Istvánffy István Szentpéter- szer, Kovács Béla Gáborján, Zsigmond József Hancsák, Fülöp Péter Eszter, Pály József Pecs.

Magyarosékei járás: Birtó Gusztáv Ma- gyaroséke, Friedmann Aro: Drágoséke, Papp Mihály Tessedő Mincz József Mikóvár, Berra Géza Farkaspatlak, Papp Aurél Venter, Tamaján Pál Szombatsag, Vancsa János Nánbogyos, Fatur József Kisaparnasó, Szik- szai Dező Biharmegye.

Belényesi járás: Battyán Pál Belényes, Kucs Aurél Varesfenes, Dabos Ferenc Kö- rösárkány, Papp Péter Biharmegye, Szent- mári István Magyaroséke, Berra Elaók Bi- harmegye, Vura János Drágánfalva, Horvát Vasul Bontesd, Péter János Bontesd, Rojthi János Urzád, Moga Traján Róka-

gány, Ppria József Barattyósiak, Moldován János Tiborcsfalva, Farkas Éliás Bida.

Béni járás: Budsi Károly B. Jankó Andor Békócz, Náv Miklós Biskirálymész, Zsolnai Albert Óros és Oosa.

Érmihályfalvai járás: Végli József Érmihályfalva, Timár Gábor Érselénd, Nagy Mihály Érkecsér, Gabor Zsigmond Érkecsér, Rácz Béla Bagamér, Domján Sándor Értórsó, Kiss Miklós Éradony, Kiss Gyula Ottomány, Sara Derső Szalacs, Sebő Ambrus Ervadás, Erdői Gábor Piskolt, Zádori Károly-Gálespatri.

Derecskei járás: Lónai Líván Derecske, Biró János Hosszapályi Győrsei Pál Hajdubogos, Kerékgyártó N. Tíme, Vámos Lajos Stránd, Fajsi Károly Konyár, Tóth Lajos Vértess, Kucza Farkas Monostorpályi.

Sárréti járás: Herangi Lajos Dancsháza, Karalyos László Biharvidék, Nyéki László Sasra, Károcs János Báránd, Parti Sándor Nagyrábé, Mészáros Lajos Sáp, Sőke Sándor Bakonyszék, Makra István Biharbagy-bajom, Nyíri Lajos Sárrétudvari.

Biharkeresi járás: Egri András Ábránd, Fekete György B. Dó, Dó Imre Berekborsosmány, Orvath Pál Biharkeresztes, Dienes József Biharszentjános, Nagy Béla B. Papp Béni Bors. Útvész Gyula Komád, Dienes József Kiszántó, Kolb Rados Körösczakai, Pálfi Gyula Körösczakapáti, Kiss István Magyarhomorog, Pongrács Bódog Múspeterd, Nagy János Mészáros, Pongrácz Ferenc Nagykereké, Dienes József Nagyszenté, Pongrácz Bódog Told.

Mészi járás: Kazány Andor Étesd, Rack Mészáros Körösczakai, Kövéri Aurél Alsómagas, Pista János Orvánd, Wassilóczy Kálmán Cécse, Papp Viktor Sereg, Sebő János Tóth, Stupán Kálmán Sászfalva, Holtsi Gábor R. Csorba Mészáros Kibartó, Kovacs József Nagybirtó, János Gyula Barát, Fülöp Tibor Körösczakai, Gama Derső Báróháza, Csor János Remetelóv, Vajta Péter Csereháza.

Szalárdi járás: Rajta Péter Alsótófalva, Salemon Armin Barattyósiak, Fodor Vpád Biharbagyfalva, Lakatos József Biharvajda, Szép Bálint Borosgy, Szabó Sándor Hegymészáros, Kalló Ferenc Hegykövesvár, Ojta Kálmán Hegykövesvár, Bajdos János Jakóhados, Fodor Gyula Kismarja, Osvát Kálmán Nyüved, Kiss István Papinamási, Sós Gyula Siker, Szemesi Lajos Szalárd, Judavicsar N. Tataros.

Központi járás: Váry András Bihar, Likai Károly Biharpuszókai, Papp Elemér Hegyközujlak, Kovács Zoltán Hegykövesvár, Rónkovits Béla Váradosló, Kaszánai Gyula Hegyközpályi, Keszthelyi Sándor Váradosló, Bircsány Gyula Nagybirtó, Rományi Ferenc Biharbagyváros, Kőszeghy László Körösczakai, Dautsch Árpád Oshapáti, Buda Pál Körösczakai, Papp Mihály Pecsenti, Fehér Ödön Nyérlő, Gaál Ferenc Mészáros, Linczinger Sándor Mészároskötét, Gerján János Fugyivászhely.

Csöfői járás: Egri Ferenc Órány, Sarkady István Sarkadkeresztúr, Bokk János Gyapja, Illé Remulus Mészáros, Neumann Zsigmond Oláhcsanak, Balogi László Rózi, Lintner Tivadár Csöfő, Csütös János Gácsi, Sebő Antal Mezőgyár, Balázs Gyula Zsigmond Biharbagy, Csomor Béla Körösczakai, Sallóczy János Vízegyháza.

Margittai járás: Koppányi László Margitta, Kovács Lajos Tóth, Herpel János Micske, Silya Gyula Bogyossó, Szantányi K. Baiyok, Váradi József Erábrány, Bugán Tamás Szunyog, Halgáda János Barattyósiak, Lőrincz József Cséhtelek, László Ferenc Pokloscsák, Csontos Andor Felcsorna, Filp János Vadrésabrány, Réti Miklós Kőszeg, Tamás Péter Papfalva, Pópa János Vámosvár, Orvath Lajos Sáska, Kiss József Monostorpályi Görög Gergely Ganyé.

Sékelyhidi járás: Fábán Bertalan

Sékelyhidi, Nagy Emil Ábránd, Siro János Kokod, Vári Ferenc Ujlás, Nagy Dániel Nagylás, Sántai János Biharlőszek, Jás László Kóly, Pavlátó Károly Csokaly, Gádon Mihály Kiskereszt, Tamási Béla Asszonyvásár, Vigelhofel Ojta úrköbölak, Ravicki Gyula Hegykövesvár, Hegedűs Igaác Szentjobb és Biharcsanakos.

Tűrhetetlen állapotok a zsir kiszolgáltatásánál.

Allítsanak fel Velenczén is zsirüzletet.

Az utóbbi hetekben teljesen beizsoltott, hogy a városi tisztviselők csak akkor van nagyobb tolongás, amikor orokkiosztás is van. Mikor csak a tisztet szolgálgják ki, simán, minden erősebb tumultus nélkül, rendszerint megy a kiosztás, a gyorsan hozzájut bárki a részére járó tiszthoz.

Ujabbban azonban a tiszt kiszolgáltatás városi tisztviselők van nagyobb tolongás, reggelent, mikor a zsirhúst osztják ki.

Ezen oka az, hogy az egész városban alig egy két hentes üzletben árulnak, a maximálisanál jóval magasabb áron, zsirhúst, a közönség 99 százaléka a városi hentesüzletben akarja zsirhúst szűkségét bebiztosítani. Mivel pedig a városi csak nagyon kevés zsirhúst vághat, a közönség legnagyobb része zsirhúst egyáltalán nem juthat. Ezen azonban egyáltalán senki sem segíthet. Legfeljebb az segíthet, ha a kormány megfelelő tengeri mennyiséget engedélyez a zsirhúst készítésére, hogy a hentesek könnyebben juthassanak megfelelő zsirhúshoz. Ez segítsen, legfeljebb részben a zsirhúshoz is.

Es idő szerint a tej és zsirhús a legnagyobb baj Nagyváradon.

Amíg a húsüzlet a reggeli órákban csakhamar véget ér a aki nem juthat húsához, igaz, hogy nehezen, de mégis csak beosztja másként a napi ételmérését, addig zsir nélkül egyáltalán nem tudnak boldogulni, mert a legegyszerűbb ételt sem lehet zsir nélkül megkóstolni, legfeljebb később később ha tejjel készítenek u. n. habart ételt.

Itt a nyitja annak, hogy a zsir-vásárlók egész nap először a városi boltokat.

Különösen a Teleky utcai városi hentesüzletnél kor reggelről a késő esti zárásig rangos nép áll a várja kasszán, míg rá kerül a sor.

Mi lesz ezekkel, ha bekövetkezik a sz. ros, ekkor idő, ha még ehhez számíthatunk azt, hogy tis megény ember közül egynek ha van jó cipője.

Nézetünk szerint ez az lehetne és kell is segíteni, mert a mai állapot másként kezezzék megbeszélje magát.

Amíg ugyanis Nagyváradnak a Körös jobbparti részén, vagyis Várad Olasiban három üzletben mérik ki a zsir, a Körös balparti részén, tehát egész Újvárosban, Kúváron, Várad Váralján, Velenczén és Csillagvárosban egyetlen városi üzletben, Teleky utca juthat a közönség zsirhoz. Ez elviselhetetlen állapot egy a közönségre, mint a kiszolgált személyre.

A közönség nem bírja ki, hogy 5 óra zsirért esőben, fagyban, sárban órákára

átsorogjon a tőkre tegye az egészségét, az egész város közönségére vessélyes fertőző betegségeket szerzzon.

A kiszolgált személyzet pedig tőkre megy az órák, létező munkától. A pénztárosnőt teljesen kimeríti a megcsúszás nélküli óber figyelmet igénylő dolog. Naponta 10 óráig számol, apró, 2-3 koronás tételekből eszakra rugó cédulát kiírni, bejegyezni, a jegyeket átvizsgálni és kilugtatni olyan erős munkát és figyelmet igényel, amely megőrli, tőkre teszi a legerősebb idegeket is.

De még ehhez jön az is, hogy a pénztárosnak, mivel nagyobb abszolút átlag, idje a bevételek összeállítására, az éjjeli órákat kell felhasználnia a kiadásokról vezetett liata és a bevételek pontos összeállítására.

Segíteni kell okvetlen ezen az állapotokon. A legkülsőbb állás és legkönyvebben keresztülvihető mód pedig a segítség az, ha Váralján, vagy még inkább Velenczén is nyit az ételmérés ügyosztály egy új bolt helyiséget, amelyben legfeljebb is zsir, ha már húst nem is, kiszolgáltatnak a közönség részére. Akkor nem kénytelen a közönség a velencei állomás környékéről és Csillagvárosból és a Teleky utcai városi üzletbe vándorolni, hogy órákig tartó várakozás és egészségüket feldőlőre áru jusson 5 óra zsirhoz.

Ajánljuk ezen megoldást Lukács Ödön főjegyző figyelmébe.

Galiciaiak.

Ugron Gábor bölgyminiszter olyan elemek cirkulációját zavarja a nem kívánatos idegenségre kiadott rendletével, akik kivételesen bizalmas módhoz vannak szokva, akik el is tudnak köpölni olyan ellenük irányuló intézkedéseket, amelyek ne biztosítanak számukra kégyelme kibavót.

Náluk tömegesen „teréknyakadok” a galiciaiak. Ezek okosan nem sajtóháromban szék kifejezést nem tesztésüknek, hanem csendben kifogják jászani ezt a rendletet is, mint az előzőket. Már olvassuk költőnyükkel, hogy „logikozást igazoltak”, „régóta itt laknak”, „mi van az itt ma radára”, „csak kettőnk alac rendszer a eszónja”. Nyugodtak lehetnek, a galiciaiak itt fogtak maradni, hiszen már rendszerben van a delutáni közlőny eszát minden. Mihalyt a rendszer csak kezd megkezdni munkáját „könyöröltes köbenjárók” azonnal megfogják keszt a eszéknek mentési munkálatai után a kiutalódók tömegéből kettő maradt nem kívánatos elemek.

A köbenjárók eszükbe futtatják a „Humadix Szász” zsidóiróját. Ennek a sok tanúságot nyújtó tudományos eszemeserének egyik általános (zsidó résztvayók által is) elfogadott megállapítása, hogy a galiciai zsidó — a kaszt — igazságtalanság volna azonosítani a magyar zsidóval. „A kaszt — írja Buday Barna — méltatlan a magyar zsidósághoz, fagyongya mindkettőnknek. Nem a két bés munkájára támaszkodó existenciá ez, hanem a falusi nép zserolója, a gyámoltalanság és könyvettség irgalmatlan adóeszedője. Hamarosan urrá vedlik és a városi teretkre velt magát. Valami külön ügyöki típust alakít, amelynek ottana előbb a pisz-

kecskés és ottbana később a fényes
bőrre. Nemzedéke már mint honvédor kezd
széles mértékűt, vagy mint kapitálisa pró-
bálja végig a nyereszkedés rögös vadász-
területeit. Ez az a jövővény a felekezeti kap-
csolat évszázados előjogánál fogva a hasai
zsidóság kábeljébe kapcsolódik. Ha meg-
szorul kalandor utján, felekezeti alapon a
saját érdekeivel szolidaritásba igyekszik
kényszeríteni a hasai zsidóságot. A jövővény
... tehát kizsárolja a felekezeti együttérzés
jegyében a magyar zsidóságot; kizsárolja a
kettős jedséget azaz a népeletet és munká-
jért az erkölcsi felelősséget a magyar zsi-
dóságra hárítja, ugyanerre, melyet rövidesen
egyöntvényes és megfont. Hát nem ért-
hatatlan valóság, öngyilkos politika ezekért
közbejárnai a velük magukat azonosítani?

A bujkálókat felh utatja a hatóság

Tegnap megtudtuk, hogy a rendőrségen
javában folyik az idegen állatvalók jelentke-
zése, hogy tegnapelőtt tömegesen jelentke-
ztek a galiciai és bukovinai atyafiak. Ezen
jelentkezők közül azonban — mint utólag
érintettünk, túlnyomó rész éppen akkor érke-
zett Nagyváradra a nagy zsidó ünnepekre a
wienitzl rabbi látogatására. Ezen kedves ven-
degeket azonban kintassították a városból,
illetve felszólították őket, hogy 3 napon be-
léli távozzanak.

A Nagyváradon élő idegen állatvalók
közül eddig csupán 18 család jelentkezett
Fluck Ferenc rendőrhajtánytól, noha a be-
jelentő hivatal nyilvántartása szerint 818
család van bejelentve. Ezek nagyszáma: 769
család osztrák állatvaló, vagyis galiciai és
bukovinai, akik — amint az eddigiekből kitű-
nik — nem igen akarnak jelentkezni. A je-
lentkezés határideje hétfőn jár le, ha eddig
nem jelentkeznek az arra kötelezettek, akkor
rendőri kényszerrel fogják őket előve-
zetni. Ugyanez szól a többi külföldiekre is,
akik szintén gyéren csatlakoznak a jelent-
kezésre és pedig jelentkezni tartoznak az itt
élő 13 horvát, 11 török, 7 avájai, 5 horvát, 2
percia és 1 lengyel egyén, illetve család.

Azokkal szemben pedig, akik a város-
ban bujkálnak (ezek vannak a legnagyobb
számúak), a még csak bejelentett lakással
sem bírnak, még szigorúbban bántik el a
rendőrség. A legbiztosabban fogják utánuk
kutatni, a nemcsak elszuppolják, hanem ki-
hágás miatt meg is börtönlék őket.

Az eddigi jelentkezők között van 5 ar-
tista, a zavaroskál főrabbi, egy házaspár,
aki a saját vagyonából él, egy osztrák pósta-
tiszt néje, egy osztrák varrónő és egy his-
korn gyermek, akit egy menekült család
tart el.

A bujkálókat felkutatása már is folyamat-
ban van.

* **Eladó** 70 □ méter használt fekete
pléh Alapi u ca 1 sz. alatt.

* **Intelligens** tanulólány varrások
és kézimunkások felvételre. Halten-
berger gyár.

* **Aiföldy László** az Orsolya-rendü
zárd és Szigeti Sínház terdes tancánára
f. hó 20-án este 8 óra d. u. 6 órakor nyitja
meg **tánciskoláját** a Bibarmegyei Uri
Casinó termében. (Rákóczi u. 6. sz.) Beirat-
kozásokat elfogad és felvilágosításra szolgál
naponta d. e. 11-1-ig, d. u. 4-7 óráig a
táncotermében.

Élénkülő harci tevékenység az Isonzonán.

Kelleti és délkeleti front. Budapest, szeptember 15. (Hivatalos.)
Nem volt különös esemény.

Olasz front. Budapest, szeptember 15. (Hivatalos.) Az Isonzó
arcvonalon a harci tevékenység helyenként feléled. Salotól délre az
Isonzo mentén több olasz előretörés megfiusult. A Monte San Gabriele
nehéz ágyutüz alatt áll. Az olaszok részleges támadásait visszavertük.
A délnyugati arcvonalon augusztus havában lelőtt olasz repülőgépek száma
32, mi ugyanezen idő alatt 11 repülőgépet veszítettünk.

A vezérkar főnöke.

9 orosz város a békére szavazott.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelen-
tik: 9 orosz város képviselőtestülete táviratilag azt a sürgős kívánságukal
fejezte ki, hogy Kerenzki kössön békét, mert az, amint a városokban nép-
szavazás után megnyilvánult, a nép egyöntetű kívánsága.

HIREK

* **Vasárnap a templomok-
ban.** Holnap, vasárnap a székesegyházban
és a plebánia templomokban az isteni tisztelések
a következő sorrendben tartandók: A székes-
egyházban reggel 7 órakor szentbeszéd és
szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent-
mise, délelőtt negyed 12 órakor csendesmise;
délután 3 órakor veszenye, — a várad olasz
plebánia templomában: reggel 7 órakor, 8
órákor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepé-
lyes szentmise és szentbeszéd, délelőtt fél
12 órakor szentmise; délután 3 órakor litá-
nia, este fél 7 órakor szentbeszéd és há-
berus ájtatosság — a Szent László tem-
plomban: reggel 7 órakor csendesmise,
délután 9 órakor szentbeszéd és ün-
nepi szentmise; 11 órakor szentmise;
— délután 3 órakor litánia, este 6 óra-
kor háberus ájtatosság; — a várad
velencei plebánia templomában: reggel 8
órákor szentmise szentmisédés, reggel
9 órákor ünnepi szentmise és szentbeszéd;
délután 3 órákor litánia, este 6 órakor
prédikáció és háberus ájtatosság. — A ka-
pucinus atyák templomában: reggel 7 óra-
kor csendesmise, délelőtt 10 órakor éneke-
mise, délután 4 órakor litánia és szent-
beszéd.

* **A király a tiroli fronton.** A
Magyar Tudósító jelenti: A király 12-én a
tiroli fronton utazott. Kiszéretében vannak
Czerin bérgyminiszter és Ara vezérkari
főnök.

A Magyar Tudósító Triestből jelenti:
A király 13-án ide érkezett. A lakosság
élénk lelkesedéssel fogadta.

* **Veni Sancte a jogakadémián.**
A kir. tan. jogakadémia a ténv meggyi-
őnapján a Veni Sancte t. f. hó. 18-án d. e.
fél 11 órakor tartja a prem. rend templo-
mában.

* **Az új főispáni titkár.** Különböző
hírek mentek fel arra nézve, hogy kivel
töltik be Ember Géza főispán mellett a tit-
kári állást. A találgatásoknak most végük
szakad. Ugyanis Ugron Gábor helygyminisz-
ter értesítette Ember Géza főispánt, hogy a
nagyvárad főispáni titkári teendőit ellátására
Dr. Sziklay József helygyminiszteri segéd-
fogalmazót rendelte ki.

* **Athelyezés** Herpály István segéd-
felkészt a megyei püspök Erdődől Békés-
csabára rendelte.

* **Kongregációi élet.** Az Hárók
Mária kongregációja ma reggel 8 órakor
közös szent áldozást végez a Szent László
plebánia templomban, melynek örömeit a
pápa békejavaslatának sikerét ajánlják fel.

* **A háberus időszámítás meg-
szűnik.** Különböző a világtársaság való sa-
katározkodás a kormányokat a nyári idő-
számítás bevezetésére kényszerített, amely
szerint a napi időszámítást egy órával ko-
rábbra tették. Ezen a mezdik nyáron már
egészen beleszoktunk az új idő számításba.
Az ősz közeledtára, mikor már korábban kö-
szönt be az alkony a későbbben virrad, mincs-
gyakorlati hiszen az órák korábban való
számításának a szét visszavertük a régi
időszámításhoz. Ezért holnap, hétfőn, szept-
ember 17-én hajnalban kétszer lesz 2 óra,
és pedig akként, hogy éjjel 3 órakor vagy
megállítjuk az órát egy órái időre, vagy
az órák mutatóját vissza igazítjuk 2 órára.

— Az új órárdra vonatkozólag a polgár-
mester helyettes a következő hirdetményt
adta ki: Tudomására hozom a város közd-
ségének, hogy a kir. miniszterium 978-
1917. M. sz. rendeleti alapján életbelépett
nyári időszámítás 1917. évi szeptember hó-
17. napjának az új időszámításban kifejezést
délután (reggel 3 órájával) véget ér. E-
szerint szeptember 17-én reggel 8 órakor az
óra 1 órával azaz hatvan perccel visszafor-
landó és ilyenképpen az órától kezdve az új
idő hatvan perccel visszazámítandó. Nagy-
várad, 1917 szeptember hó 15-én. Lukács
Ödön polgármester helyettes.

* **Lukács Ödön és Jánossy
Gyula behívása.** Egyik lapírunk meg-
írta, hogy a helygyminiszter a 42 éves alatti
felmentett katonatiszt tisztviselő behívása
ellenében 42 éven felüli voltakat vagy hadi-
szolgálatra alkalmatlan tisztelket hocsát zen-
delkerésre a Lukács Ödön főjegyzőt és
Jánossy Gyula h. főkapitányt behívt. Ele-
mery Ferenc katonadgyi tanácsos most
— szeptember közlésünk közlésítésétől — a ho-
vatkardókat köll:

— Sinkivel sem beszéltem ebben az
ügyben. A kirat a 42 éven alatti felmentett
tisztviselők áioszereléséről való. Da sem
Lukács Ödön, sem Jánossy Gyula behívásá-
ról nincs szó őket felmentették, mert
— mint tudnivaló, — nélkülözhetetlenek.
Előterjesztést tehát nem tettem ebben az
ügyben.

*** Az egyház újra eltiltja a spirítizmust.** Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök legutóbbi körlevelében közli a pápa tilalmát, mellyel megtiltja a spirítizma szedéseket látogatását. A pápai rendelet értelmében nem szabad jelen lenni spirítizma mulatványokon és beszélgetéseken, történjék bár az a médiumok által vagy a nélkül, még akkor sem, ha ezek a spirítizma beszélgetések valóságos tárgyúak. Nem szabad így módon a szellemeket, lelkeket idézni, sem az idők felelőseit meghallgatni, vagy megnézni, még ha nem ért is egyet azszal az illető és kifejezetten nem akar érintkezni a szellemekkel. A szellemidézés tehát egyháziilag tilalmas dolog.

*** Négyes frontszínezészek a Vigadóban.** A honvédségek ragyogó sikerének egyik legpompásabb mozzanata volt az a lelkészség, amely a négyes frontszínezészek szabadban rendezett játékaát kísérte. A közönség annyira megkedvelte a front ifju, lelkes „bohémjait”, akik az ellenség ágyúinak és a közönség tapsainak paráztatását egyformán állják, hogy még egyszer kívánta őket hallani. Az óhejnek folytatása lett, távirat ment a frontra Kratochwill ezredeshez, távirat jött a frontról Kratochwill ezredesétől és a négyes frontszínezészek — újra felléptek a városi publikum gyönyörködtetésére és a négyes haditárvák javára. Tegnap este a Vigadóban díszes és szép számú közönség előtt ismételte meg a négyes honvédek frontszínezése mulikori előadását. Nemcsak megismételte, hanem meg is toldotta bőségesen műsorát. A tegnap esti előadás a város közönségének egyik legkedveltebb háborús emléke lesz és azt hisszük, hogy a fiatal katonaszínezészek szintén meleg reményteliséggel néznek vissza a Doberdó sziklás, monomuntális, pokoli színházába. A műsor minden részén egyenként és összesen, a frontszínezészek játéka hasonlóképen a legteljesebb elismerést vívta ki.

*** Adóbejtemek közszemlén.** Nagyvárad város adóhivatala részéről szennel értesíttem az adósokat, miszerint a II. kerület Ujváros és Kőváros városrészeire vonatkozó IV. oszt. ker. adó hivatási lejáró napok a városi adóhivatal 15. sz. szobájában folyó évi szeptember hó 16. tól szeptember hó 24. ig bezárólag közszemlére ki van téve, azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti a esetleges felszólamlását továbbá 15 nap alatt a kir. Pénzügyigazgatóság irásában beadhatja.

Nagyvárad város adóhivatala részéről szennel értesíttem az adósokat, miszerint a III. kerület Váralfa, Velenceze, Csillagváros és Hegyváros városrészeire vonatkozó az 1917 évi ossz. bet. ap. pótladó kivétel lejáró napok a városi adóhivatal 26. sz. szobájában folyó évi szeptember hó 16. tól szeptember hó 24. ig bezárólag közszemlére ki van téve, azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti a esetleges felszólamlását továbbá 15 nap alatt a kir. Pénzügyigazgatóság irásában beadhatja. Városi adóhivatal. Nagyvárad, 1917 évi szeptember hó 14. Juricskay Béna sk. pénz- és adóügyi tanácsos.

*** Rendelet a fűtőről és világításról.** A hivatalos lap tegnapi száma fűtés és világítás korlátozásáról szóló miniszteri rendeletet közli. E szerint lakó, ipari, üzleti és munkahelyiségeket, oktatás céljaira szolgáló helyiségeket október 15. ike előtt fűteni tilos. Ahol beteg, elaggott, egyén, vagy 2 éven aluli gyermek van, egy szoba korábban is fűthető. Gáz és villamvezetés kékre új bekapcsolás vagy bővítés tilos. (Indokolt esetben az alól felmentés adható.) Gáz pillangó ézfű használata tilos. A városok világítása közbiztonság érdekében mértékének megfelelőleg csökkentendő. Musem, kiállítások stb. csak nappal tarthatók nyitva. Reklámvilágítás tilos. Kirakat csak növényben a helyiség nyitvatartásig egy lámpával világítható. Üzetek, kávéházak, színházak stb. külső világítása tilos van. Magánháztartásban egyszerre legalább 3 szoba és konyha világítható és fűthető, általában a világítás és fűtés a legszükségesebbekre korlátozandó. Nyilvános étkezőhelyek és szórakozóhelyek záróórja 11 óra. Üzetek reggel 6 órától este 7 ig, étkezők és egyedüreségi üzetek reggel 5 órától este 9 óráig tarthatók nyitva.

*** Pályázat a köröstarjani plebániára.** Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök pályázatot hirdet a köröstarja folyóán megválasztott köröstarjani plebániára a vadalomra. A pályázati határidő: szeptember 30. ike.

*** A 49 és 50 évesek nem teljesítenek frontszolgálatot.** Budapesti tudósítónk bécsi távirat alapján jelenti: A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a 49 és 50 éves népfelkötők csak a mozgékony országrészekben alkalmazhatók.

*** Adomány az elaggott iparosok javára.** Káiser Imre Nagyszalonutáról 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe Andriks Károly albunya alkalmából kossoru megváltásul a városi elaggott iparosok segélyalapja javára — Rendszertételi helyére juttatjuk.

*** Hét órai kávé.** Más városban a kávétilalmat 3. tól 7. ig korlátozták, nálunk a déltől 11. től este 8. ig tilos kávé adni kávéházakban, cukrászdákban. Katonák és elvilek, kiknek a kávé a vacsorájuk, reszketve ünnek a kávéházakban és várják a 8. óráig, amikor gyorsan be kell kapni a kávé mert 9. re a kasszányában kell lenniük. Ezek az éhező és kávéval élő (mert húst nem kapnak s nincs is rá pénzük) katonák hozzánk fordultak a kávék a 7. órai kávé megengedését, amit Lukács Ödön főjegyzőnél már kérvényeztek is. Ha egyébként nincs más ak dyle, ezért az egy órárt nem érdekes órárt győzteni a varakasszal.

*** Miért mondott fel a szakácsné?** Egyik kőnyveskereskedőné panasolja:

— Ma beállt hozzám régi szakácsnőm a felmond a következő indoklással: „Ez olyan háznál nem főzök, ahol nincs szir, hanem vajjal kell főzni. Utálom a vajat és megyek.” Most tessék megmondani, mit tehetek én róla, hogy csak 5. deka szirt kapok, azt is vaj alakjában, s mi lesz, ha olajjal kell főznünk. Kapacitáltam a szakácsnét, de hiába. Neki szirre ház kell. Most mondják meg, honnan vegyek én szirt vagy új szakácsnét?

A találós kérdést pályázatra lehetne kiírni. A megjelölés sokakat érdekli.

*** Déli Hírlap.** Szeptember 17. iken hétfőn új napilap jelenik meg Budapesten. Az új lapnak a címe Déli Hírlap lesz. A Déli Hírlapot László Miklós szerkeszti. A Déli Hírlapba a magyar irodalom és újságírás kitűnő munkái dolgoznak. Külföldi és bel földi hírszolgálatok tökéletes lesz. A Déli Hírlap külső levelezői és tudósítói táviratoszáka meg a különböző heteterek eseményeit, a sajnálos külföldi híreit (Stockholmból, Hágából, Genéből, de essaktívál Bicsben, Berlinben, Szófiában és Konstantinápolyban is rendszeresítette információ szolgálatát. A Déli Hírlap egyes száma ára 8 fillér lesz. Előfizetési ára: egész évre 24 korona, fél-évre 12 korona, negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. A Déli Hírlap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII. kerület, Róka Sallárd utca 9. szám alatt lesz.

*** Intelligens nő az expedícióhoz felvételik.** Haltenberger-gyár.

*** A városi konyhák étlapja.** Tudatom a város közönségével hogy a Satorovszky-utcai városi konyha heti étlapja a következő: Vasárnap: paradicsomleves, töltött káposzta, tepertős pogácsa. Hétfő: marhahúsleves, főtt hús, babfőzelék, szilvásgombóc; kedd: koménymagosleves, sült halonca, tökkáposzta, mákospatkó; szerda: foghagy-maleves, savanyú fűdő gombócok, túrógácska; csütörtök: libbacsleves, marhaposztósa, paradicsomos káposzta, lekváros patkó; péntek: savanyúleves, burgonyafőzelék, hurks, szilvásgombóc; szombat: hagymaleves, vagdalthús, tökkáposzta, tejbeafala.

A Körös utcai városi konyha heti étlapja pedig a következő: vasárnap: tésztaleves, paradicsomos káposzta, borjussült, vaj-szifli. Hétfő: húsleves, tökfőzelék, felsárszelet feltétel. Kedd: koménymagosleves, paradicsomos burgonya, sertéssült; szerda: zöldbableves, mákosleves; csütörtök: daralvas töltött paprika, sült csirke; péntek: burgonyaleves, túrógácska; szombat: húsleves, babfőzelék, marhabu feltétel. Nygyvárad, 1917 szeptember 15. Lukács Ödön polgármester-helyettes.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Sablonk elrablása.
Vasárnap este: O a Terés! (Bemutató előadás)
Hétfő: O a Terés! (A bérlet.)
Kedd: O a Terés! (B bérlet.)
Szerda: O a Terés! (C bérlet.)
Csütörtök: Vengerkák.
Péntek: Egy szegény ifju története.
Szombat délután: A fauu.
Szombat este: Hoffmann meséi.
Vasárnap délután: Varáskeringő.

Az idénybérlet e hó 17-én, hétfőn este kezdődik.

Meggyesi Ilonka. A Varáskeringő tegnap előadásának keretében mutatkozott be a társulat új szubrettje, Meggyesi Ilonka. Hangja hajlékony, lágy, csengő, iskolázottsága megfelelő, hangvétele, előadása, színes kifogástalan. Játékán nem érset a bemutatkozás ímpalásából semmi, elég biztosan mosog a színpadon. Az új szubrett szín-padi fejlődés elé bízható reményekkel nézhetünk. Egyébként az előadás hangulata itt-ott kissé nyomott volt, talán több mint félíg úres nézőtér miatt.

Vengerkák. A színház drámaí együttes kitűnő előadásában hozta színre a múlt héten Pásztor Árpád és Góth Sándor Vengerkák című drámáját. A darab előadását az idei reprix elsőrangú szereposztásában, csütörtökön megismétlik.

Oh Teréz . . . I Ma este kerül először színi a Színház-színházban a **Visszinhás** egyik negyedik operettje, az **Oh, Teréz . . .** amelynek meséjét és szereposztását már részletesen ismerjük. A kiadó operettje ma, birtokában kerül színi, hétfőn pedig az idény birtokosával A) kérésben, **Oh Teréz . . .** amelynek előadása iránt a közönség körében a legjelentősebb érdeklődés nyilvánul, kedden B) és szerdán este C) birtokában kerül színi.

A Sabinnők elrablása - vésér, nap délután. Az az orvosi édeklődés, amelyet a közönség a Sabinnők elrablásának kiváló sikerü regénye iránt tanúsított, arra késztette a színház vezetőségét, hogy a délutáni vésérnap délután ismét műsorra lépjen. A pompás előadása keretében Polgár Marika, Gárdy Aranka, Bibari Ákos, Szabó Gyula, Váradi Lajos és Stoll Béla játékosok kiadó szerepeket.

Egy szegény ifjú története. Pénteken este régebben múlt idők egy kedves, romantikus színművét, az **Egy szegény ifjú történetét** hozza színi a társulat. A drámát az előzővel teljesen új szereposztásban kerül előadásra, amelynek során Horváth Marika és Tóth Elek jutnak partnerekhez.

Hoffmann meséi Elvezetés művészi és kerekedik színi a közönség számára. Ezen az estén Hoffmann meséi kerül színi. A közönség legnagyobb operettje hármas női szerepét Kovács Margit, a színtársulat hájós kórokozójának neve jelleme, akik minden fellépést méltóan értékes művészi eseménynek tartja már is a közönség.

APOLLÓ mozgószínház
Vasárnap, hétfő
Az éj leánya
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VIGANDÓ mozgószínház
Vasárnap
Amit nem szabad vigjtek.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház
Vasárnap, hétfő
A négy évszak
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTTER.

Röszönetnyilvánítás.

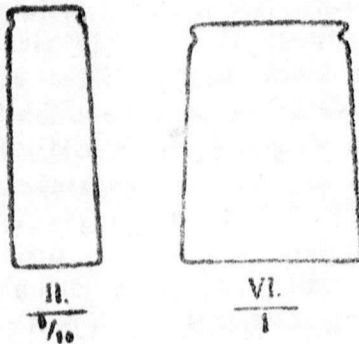
Távollétem alatt egy év fél éve elhalt Boriska kisleányom elhunytá alkalmával mind azoknak, de különösen az Immaculata Zárdának, kik a végtisztességen megjelentek és fájdalomukat enyhítették, csakis most, hogy haza jöttem mondunk köszönetet

a Czigény család.

Nyugdíjazott bankhivatalnok

ki egy helybeli kisebb bankot a háború alatt (esetleg azután is) önállóan vezetni tud, állású alkalmazást találhat. Írásbeli ajánlatok „Munkabíró és szűrés” alatt Eckstein Bernát hirdetésű irodájában. Budapest Erzsébet körút 38. intézendők.

HETI ÁRJEGYZÉK

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények

Iszallított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel . . .	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán . . .	70-
Csemegés kis . . .	40-
Tésztástál 6 személyre . . .	8-
Sültéstál 6 személyre . . .	8-
Főzelékstál 6 személyre . . .	8-
Salátástál 6 személyre . . .	8-
Levesesfazék 6 személyre . . .	4-
Mártásos csésze 6 szem. . .	1-
Sótartó fogvájós 6 szem. . .	120-
Vizes kancsó 6 személyre . . .	8-
Vizeskészlet színes finom festéssel . . .	4-
Boroskészlet színes . . .	4-
Söröskészlet színes . . .	4-
Likörkészlet színes . . .	4-
Befőtteskészlet kristály fehér . . .	4-
Majolika cukortartó díszes . . .	4-
Majolika vizeskancsó színes . . .	4-
Feketés gyermek készlet . . .	8-
Kávés gyermek készlet . . .	8-
Majolika állvány színes . . .	6-
Teáskészlet színes aranyozással . . .	10-
Kávéskészlet színes aranyozással . . .	10-
Feketés készlet színes aranyozással . . .	12-
Mosdókészlet színes rococo . . .	12-
Majolika fali sótartó színes . . .	8-
Majolika füstertartó nagy . . .	3-
Majolika füstertartó kicsi . . .	1-
Porcellán fehér teáskanna . . .	2-
Porcellán fehér kávéskanna . . .	2-
Porcellán fehér teáscsésze . . .	80-
Porcellán fehér kávéscsésze . . .	80-
Porcellán fehér gyümölcstányér . . .	80-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással . . .	50-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpaárak. Tükrök. Képkerepezés. :: Ablak üvegezés. ::
Áraink viszonteladókknak is érvényesek.

KOVÁCS TESTVEREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **DR. KRÜGER ALADÁR** | Felügyelő: **DR. PAPP KÁROLY**

Megnyílt az új szűcs és szőrmeáru üzlet

Rimanóczy-u. 2. Kolozsvári-palota

Raktáron tart elsőrendű szőrmeáru-legességét, minden e szakba vágó munkálatokat szakemberrel elkészít. Elfogad átalakításokat és javításokat.

LEICHER JÓZSEF

külföldön képzett szűcsmester.

Telefon

Telefon

Eladó erdővágások.

A nagyváradai lat. szert. székeskáptalan tulajdonát képező alábbi erdővágások fatömege a folyó évi október hó 15-én zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik és pedig a várad-csehi határban fekvő ábriházi erdőben 64 kat. hold, a rontói erdőben 644 kat. hold, a felkéri erdőben 458 kat. hold, a hegyközujlaki erdőben 224 kat. hold, a tenkeszéplaki erdőben 89 kat. hold, a krajnikfalvai erdőben 83 kat. hold, az urszádi erdőben 158 kat. hold és végül a nagyváradai lat. szert. Nagyrépostság tenkegörsbedi határban fekvő u. n. Lunka erdejének 108 kat. holdnyi folyó évi vágása.

A kellőképen lepecsételt ajánlatok legkésőbb a folyó évi október hó 15. napjának d. e. 11 órájáig Ringelhan Lajos urad. főtiszt úrnak átadandók, illetőleg beküldendők (Nagy-Várad, Sal Ferencz-utca 4.); az ajánlatokhoz csatolandó a megajánlott vételár 10%-a mint bannatpénz és annak igazolásául, hogy ajánlattevő az eladási feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőknek elfogadja, mellékelendő az eladási feltételek egy, tanuk előtt aláírt példánya is.

Eladási feltételeket megkeresésre alulírott küld.

Nagy-Várad, Sal Ferencz-utca 4. 1917. szeptember hó 12.

Hermann Lajos,
káptalani erdőmester.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

ISSÁK LIDIA

**Elsőrendű
időszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon :
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dülű főszállítója.
Tisztítárokat és átalá-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt
alkészítetnek.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashíd szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárosi
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Fedélcserép és téglá-eladás!

Géppel és kézzel gyártott

cserepek és téglák

kaphatók a SZTARILL-féle
részvénytársaság gyárában
Nagyváradon.

Iroda: Szent László-tér,
Feketesas palotában.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtnak.

Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőztem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszástanfés, napfürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,

a fürdő bérlője.

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.

Telefon 532.

Ingatlan árverés.

Nagyváradon a Szaniszló és Uri-utók
sarkán lévő bérház, melyben a Sár István
gyógyászter és több ur lakás van, 1917
szeptember 22. napján d. e. 9 óra-
kor Nagyváradon a nagyvárosi kir. törvén-
yessék árverelő termében nyilvános árverésen
eladásra kerül. A kiáltási ár 76616 K 72
fill., ezen alul az ingatlan el nem adható.
Bánatpénz a kiáltási ár 20 százaléka kész
pénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.
Bővebb információt ad a Leszámitoló és
Jelzálogbank Rt. Nagyváradon (Bámer-tér 1.)

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmesterrel, vagy INCZE irodában
Bámer-tér 3. sz. alatt.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nél

Kolozsvári-utca 62.

Nagyteleky és Arany János-u.
sarkán lévő házban egy szo-
bás konyhából álló lakás a
souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szálltató, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen
legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségére és hatására nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sörny, továbbá izzadó, fényes, zsíros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaptra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Olcson vállalok!

kőműves, ács és cserepező munkát, úgy helyben mint vidéken.

Staharóczky József
Damjanich-utca 16. sz.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
örley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Vas és rézágtyak

afrikai és löszormatracok, amerikai és sudrony-ágtyabetétek: összehajtott ágtyak eredeti gyári áron kaphatók

Táray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a városi közönséget, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.